

סיפורי צדיקים

גליון 449
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

עד כמה גדולה אימת המלכות

מסופר על רב בוסתנאי גאון נשיא ישראל, בהיותו בן טו"ב שנה, נקרא מאת המלך כוסדראי השני מלך פרס לשבת בארמונו. ובעמדו לפניו לא הניד שום אבר, ולא נשא עיניו להביט בהוד המלך ואשתו ובניו ושריו, שהיו יושבים לפניו מימין ומשמאל על כסאות זהב משבצים באבני חפץ, רק עמד כבול עץ ופניו למטה לארץ. והמלך שאלהו שאלות שונות, והוא השיב בקיצור מילים וקול נמוך ובהכנעה גדולה. ובאותה שעה בא זבוב גדול בעל עוקץ, והתעופף אל פני המלך ועבד המלך הבריחו במניפה שבידו שהיה עומד אחורי המלך. ויתעופף עוד על אשת המלך ועל בניו ועל שריו, וכלם דחפוהו בידיים. ויתעופף על פני בוסתנאי ויעמוד על מצחו, והוא לא נע ולא נד ממקומו, ולא הרים יד לגרשו, עד אשר מחץ הזבוב את מצחו בעוקצו, ויצוק דמי המכה על בגדיו. כל הנועדים באולם השתאו מאד על הדבר, וישאל המלך את בוסתנאי מדוע לא גרשת את הזבוב מעל פניך עד עקיצה וזוב דם? ויען בוסתנאי, אימת הוד מלכותך בטלה ממני רגש עקיצת הזבוב. וישמח המלך על תשובתו, ועל אימת המלכות התקועה כל כך בלבו, ויאמר לו המלך, עתה ידעתי כי ראוי אתה להיות נשיא בעמך. וכן היה, כי הורם לנשיא ישראל. וישלח לו המלך חותם עם תמונת זבוב לזכר המעשה למען לא יסיר מלבו אימת המלך. ואם לפני מלך בשו"ד כך, לפני מלך מה"מ הקב"ה עאכור"כ

(נחלת אבות)

פרשת השבוע

וימש חשך (י' - כ"א)

מסופר על הרה"ק ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א, שהוכיח פעם יהודי אחד שהסיג את גבול רעהו, ושכר את החכירה שלו מאת הפריץ. ענה מסיג הגבול: הלא אותו האיש הוא רשע ופושע ישראל, ומצוה גדולה היא לקבור אותו. השיב לו הרבי ה"דברי חיים", מי אמר לך שיש מצוה לקבור את הרשע? אני אביא לך ראיה מן התורה הקדושה שאין זו מצוה כלל. על מכת חושך שהביא הקב"ה על מצרים, אמרו במדרש, שלפיכך לקן בחושך, לפי שהיו הרבה רשעים בישראל, ומתו בשלושת ימי אפלה, כדי שישראל יקברו אותם בימי החושך, והמצרים לא יראו, ולא יאמרו שגם ישראל לוקים. מצינו איפוא שישראל קברו את הרשעים, ולסוף כתב רש"י על הפסוק "והיה לכם למשמרת" (י"ב ו') הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו, ולא היה בידם מצוות להתעסק בהן כדי שיגאלו, שנמר ואת ערום ועריה, ונתן להם שתי מצוות, דם פסח ומילה. ואם קבורת הרשעים היא מצוה, הלא כבר היו בידם הרבה מצוות, שקברו הרבה רשעים, על כורחנו נאמר שאין זו מצוה לקבור את הרשע. ועתה, סיים הרבי את דבריו, השב מהר את העסק לאותו יהודי, פן תנחם באחריתך.

החדש הזה לכם ראש חדשים י"ב ב' מסופר על הברון רבי שמעון זאב רוטשילד מפרנקפורט דמיין, שהיה מהדר מאד בהידורי מצוה. פעם בא אליו סופר סת"ם מרוסיה, והציע את עצמו לפניו שהוא סופר מומחה, והראה לו מכתב על ישרותו ומומחיותו מאחד מרבני רוסיה. הוא כתב לר' שמעון זאב כמה פרשיות תפילין, וכן חמש מגילות ומזויות לכל החדרים שלו בכתב מהודר. לפני שנפרדו שאל הברון אותו אם קיבל מעות מהמוכיר שלו בכל העת שהוא בביתו? ואמר כן, ולקח הסופר פנקס מכיסו ואמר, רשום אצלי חשבון המעות וקרא לפניו, שבעשרה לחדש מאי קיבל שלושים רובל מהמוכיר, ובעשרים לחדש יוני ארבעים רובל וכו'. אמר לו הברון דבר זה פלא הוא בעיני. האם גם לסופרי סת"ם ישנם עסקים גדולים כמו אצל רוטשילד? עד שהם מוכרחים לכתוב את חשבון חודשיהם בתאריכי הגויים, שאין זה נאות לסופר ירא שמים, הלא תהילה לה' יתברך יש לנו חמישה חומשי תורה, והיה לו לכתוב על סדר פרשיות התורה, כגון ביום ג' לפרשת בהר כך וכך, וביום ה' לפרשת נשא כך וכך, לכן הרשות בידך לקבל את כל הפרשיות והמזויות שכתבת עבורי לערי רוסיה. והמעות שקבלת ממני יהיו לך במתנה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:44 ת"א: 5:45 ר"ת: 6:19

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:29 ת"א: 4:43

פרשת בא

הרש"ש בהליכתו לעבר שריד בית מקדשנו, הסכנה האורבת לו שם ממנו והלאה, אין הוא ירא משום אדם, בטחונו הוא שם בהקב"ה. כך בפשטות חמק מבית מדרשו והלך יחידי לכותל, דמותו כמלאך השרת בגלימה שיורדת על פי מידותיו ברוב הדרה, חולף הוא על פני בתי הישמעאלים, הוא חולף את נעליו, לובש שק ומתפלש בעפר, אוי לי, אוי לי, זעקות אלו שיצאו מקירות ליבו והבכיה הגדולה שבכה פילחו את חלל האויר.

קולו זיעזע את קירות הבתים והיה בוקע ומרקיע שחקים, מבוהלים, מבולבלים והמומים קמו הישמעאלים ממטותיהם להשקיף מבעד החלון, ולראות מיהו האיש המשמיע את הקול האיום והנורא הזה שמפריע את שנתם. הציצו וראו פני יהודי שמעולם לא ראוהו, יושב ומשתטח על הרצפה, ראשו צמוד לקרקע שופך דמעות כמים, ומדי פעם פורצת מלבו אנחה עמוקה השוברת כל לב. לא ידעו ערלים אלו כי ניצב מול הכותל אחד מן השרפים הקדושים אשר ה' מעיד עליו, "אש אוכלת הוא". "סתום את פיך יהודי", הופנו אליו קולות הרשעים מבעד לחלונות, "ולא רע ומר יהיה סופך". רבינו הקדוש אינו כאן, כולו דבוק ושקוע בענייניו הקדושים, מרומם הוא מכל, מחשבותיו נתונות מעלה מעלה, מנותק הוא כרגע מהעולם הזה, כל תיבה וכל אות יודע רבינו לאן היא רומזת בעולמות עליונים, ושם עתה אחוזים שרעפיו ונתונות מחשבותיו. אחר שגמר את עבודתו בקודש, חזר אל היכלו בישיבת "בית א-ל" והדממה שבה אל רחבת הכותל.

אך מנוחת הערלים הללו לא שבה אליהם, אין הם מבינים כיצד הופרעה שנתם, ובכלל, איך יכול יהודי להעזי פניו ולעשות כדבר הזה? בודאי שאין לעבור על כך בשתיקה. כך החלה תסיסה בין הגויים נגד רבינו, ותאוות נקם בערה בם ואמרו שיש לחסלו מיד. על פי גזר דין זה התארגנו השכנים מבעוד יום, ושכרו קבוצת בריונים שכירי חרב חמושים בחרבות ובסכינים חדים לעשות נקמה ברבינו.

למחרת מעט קודם חצות מתעורר רבינו הרש"ש, טובל את גופו הטהור במקוה טהרה, מוסיף קדושה על קדושתו, ופניו מועדות לכותל המערבי. קל לנחש את אשר זוממים בריונים אלו, הם כבר משקיעת החמה אורבים לו. אוי, רק שיעבור היהודי הזה ונחסל אותו כמתוכנן ונלך לבתינו לישון בנחת כמו בימים שעברו, חשבו הבריונים, כל אחד מהם רוצה להיות הראשון שיתקע את החרב בבטנו של יהודי זה. הרגע הגיע, הבריונים עצרו נשימתם, ועוד רגע יתנפלו עליו, ישפכו את דמו ויבתרו אותו לגזרים כפי המתוכנן.

האם אתם מבטיחים שמהיום והלאה לא תרעו לשום יהודי בעולם?

(ליומא דהילולא של הרש"ש הקדוש י' שבט זיע"א)

סיפור זה קרא לפני כ-250 שנים. בעיר הקודש ירושלים השמש שקעה לה זמן, ועלטה גדולה ירדה על הארץ במבואות העיר הצרים שורר שקט החנויות סגורות ובעליהן כבר מזמן שקועים חכמי הקבלה שקמו עתה משנתם בזריזות לא מאבדים אף רגע אחד משעת רצון זו ופניהם לבית מדרש "בית א-ל" ואילו לגבי הישמעאלים יתרה מזו אלה הישנים על מטותיהם, מי זה ואיזה הוא אשר יעז להפריע את שנתם, הרי הוא מסכן את חייו, שאם יקצוף הישמעאלי על היהודי, מי ימנע בעדו מלהכותו מכת מוות? ובנוסף לכך יתבע אותו למשפט. כזה היה אז מצבם של יהודי ירושלים.

מעט קודם נקודת חצות לילה, שעה שהאפלה בתוקפה, מתעורר האדם ענק שבענקים המופרש מכל תענוגות חיי העולם הזה, איש המורם מעם אשר כל כולו שקוע בעולמות עליונים, קודש קודשים, ורק דאגה אתת מקננת בלבו, משיצא לאוויר העולם ועד יומו האחרון, מדוע משיח בן דוד לא בא? אנחה שוברת כל לב נאנח עתה רבינו הרה"ק רבי שלום שרעבי זיע"א, אוי אוי גלות השכינה אמא שלנו, השכינה בגלות, אוי אוי עוונותינו הטו אלה ופשעינו האריכו קצנו, אמא מושלכת בעפר ואין איש שם לב, אוי לי על צערו של משיח, אוי לי בכך שחרב מקדשנו ושמם היכלנו, אנחות אלו נשמעו מחדרו של רבינו בכל חצות לילה בשעה שקם ממטתו.

כך חכמי הקבלה היוודעים יותר מכל אדם אחר מהי השכינה הקדושה, מה ערכה ומה מצבה, ברגעים אלו קשה לתאר את גודל כאבם בהיכל הקודש "בית א-ל", בין כתלים אלו הספוגים קדושה עילאית, קדושי עליון אלו חולצים נעליהם, יושבים על הארץ לבושי שק ואפר, בוכים ומקוננים על גלות השכינה, בקול מר וכואב מתחילים את סדר תיקון חצות "על נהרות בבל" וכו' "אלוקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קדשך". רבינו הקדוש אין הוא רוצה לומר את תקון חצות בין כתלי בית המדרש "בית א-ל", הוא רוצה לומר את התיקון ליד בית המקדש הגדול, בכותל המערבי שריד המקדש, שמשם לא זוה השכינה מאז חורבנו של הבית, כן, שם ראוי לערוך קינה גדולה היוצאת מעומק הלב.

יודע רבינו שאמירת תקון חצות כפי שהוא מתכוון לומר היא סכנת נפשות בעבורו, אוי מתי יבנה בית המקדש? ממלמל

משל ונמשל

במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד

משל למלך אחד היו שלושה בקבוקי יין ישן שקיבלם בירושה מאבות אבותיו ושמר עליהם מאד. והנה הוצרך המלך לנסוע למדינה רחוקה וקרא לשלושה ממכריו ואוהביו והפקיד בידם את הבקבוקים, ביד כל אחד נתן בקבוק והזהירם לבל יעזו לפתוח את הבקבוק. שלושה האנשים הסתקרו לדעת מדוע המלך מצווים בל יפתחו את הבקבוק, אין זה אלא מחמת שטעם היין משובח עד מאד, ולכן רצו לפתוח ולטעום מהיין, ראובן פתח את הבקבוק שמה מעט מהיין, טעם היין ערב לו מאד, לא יכל להתגבר על תאוותו ושתה את כל היין שבבקבוק. שמעון אמנם רצה לפתוח, אך מחמת אהבתו למלך התגבר לא פתח כלל. לוי פתח את הבקבוק שמה מעט מהיין, ומאד התאוה לשתות עוד, אך מחמת אהבתו למלך התגבר ע עצמו סגר את הבקבוק כשפנים נשאר חצי מהכמות.

לאחר שהמלך חזר, קרא לשלוש האנשים לגעת מה עם בקבוקי היין. ראובן ששתה את כל היין, ציוה המלך לתלותו. שמעון שכלל לא נגע ביין, נתן לו המלך עשרת אלפים זהובים. לוי ששתה חצי מהכמות, נתן לו המלך עשרים אלף זהובים. כשראה שמעון כך, התפלא ואמר למלך: אדוני המלך! והרי אני לא שתיתי כלל ונתת לי רק עשרת אלפים, ומדוע ללוי ששתה חצי מהכמות נתת יותר ממני? והרי הוא עבר על דבריך, ולא די שהענשת אותו עוד נתת לו כפול ממני? השיב לו המלך: אתה לא טעמת מהיין, ויתכן מאד שאם היית טועם היית שותה את כל אשר בבקבוק, כי לא היית יכול להתגבר על תאוותך מחמת ערבות היין. אבל לוי שתה חלק מהיין וטעם את טעמו הערב והמשובח, ועם כל זה התגבר על עצמו ולא שתה את השאר, הרי ראייה שהוא מחבב אותי ולכן הכפלתו לו את הסכום.

והנמשל: הצדיק שלא עשה מעולם עוונות ולא טעם את טעמם, לא עמד בניסיון, כי התרגל מקטנותו לעשות רק מצוות ולא טעם את טעמם של העוונות, ועל כן אין הוא עומד כל כך בניסיון, מה שאין כן בבעל תשובה שטעם חלק גדול מחייו את טעמם של העוונות והתרגל אליהן, ובכל זאת התרחק מהן מחמת אהבתו לבורא יתברך, הרי הוא עומד בניסיון קשה כל ימי חייו, ועל כן מעלתו גדולה. ועליו אמרו חכמינו "במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד"

(תורת הפרשה)

הרש"ש הקדוש מתקרב אליהם, לא מביט ימינה ולא שמאלה, כולו אחוז מחשבות עילאיות, עובר ביניהם ומגיע אל הכותל כביום אתמול, חולץ מנגעליו, יושב על הרצפה ומתחיל לקנן על גלות השכינה בצעקות נוראות ובבכיות כיום אתמול.

השכנים הזדעזעו מהרעש שעשה רבינו הרש"ש, והתפלאו, הרי הבריונים היו צריכים להרוג אותו, כיצד מעלו אלו בתפקידם. ישר עם בוקר רצו לחפש את הבריונים, כדי להענישם על שמעלו בתפקידם. ופתאום ראו את הבריונים עומדים בסמטה, כשידיהם מורמות למעלה, וכל אחד סכיניו בידו, והם עומדים דוממים כאבן וחיוורים כסיד, ואינם יכולים לזוז ממקומם, או להוציא מילה מפיהם. ידיעה זו התפשטה במהירות הבזק, ואנשי ירושלים מכל קצותיה, יהודים ולהבדיל ערבים התאספו לראות את המחזה המוזר הזה.

רק בני משפחותיהם וקרובי רשעים אלו, התרוצצו אנה ואנה לחפש ולמצוא את איש האלוקים הנורא הזה, אשר בגללו באה אליהם כל הרעה הזאת. היכן הוא היהודי הזה, היכן נמצא אותו ונשק את כפות ידיו ורגליו, לבקש סליחתו למען ישובו הבנים לקדמותם, עתה ידענו מי האיש אשר התנכלנו לו להמיתו. רבינו הרש"ש שהגיע לאוזניו השמועה על הבריונים, יצא אל מקום האירוע, ומיד נפלו קרובי הבריונים האלו, ונישקו את רגלי רבינו הרש"ש שישלח להם, הוא ניגש לבריונים ושאל באוזניהם: "האם אתם מבטיחים שמהיום והלאה לא תרעו לשום יהודי בעולם" ולמרבית הפלא לעיני ההמונים שעמדו שם, שבה אליהם רוחם והחלו מנענעים בראשם לאות הסכמה לדבריו.

נגש רבינו אל הכותל המערבי וכך התפלל: "אנא ברחמיך הרבים, עשה למענך אם לא למעננו, עשה עמי אות לטובה והראה לערלים האלו, כי אתה יחיד ושליט בעולמך, וכי שמך אדיר בכל הארץ" רבינו הניח עליהם את ידו וברך אותם לרפואה שלמה, ומיד חזרו לאיתנם. כך נתקדש שמו יתברך ושם ישראל על ידי רבי שלום שרעבי הקדוש.

צ'ין אדם לחברו

להוכיח מתוך אהבה

מסופר על הרה"ק רבי יוסף יצחק (הרי"צ) מליובאוויטש זיע"א (יומא דהילולא י' שבט), שפעם נכנס אליו הרופא כדי להזריק לו זריקה. התבונן הרופא ברופא ובמעשיו. ולאחר מכן אמר, שלמד ממנו איך צריך יהודי לומר דברי תוכחה לחברו. תחילה יש לבדוק את נקיות המזרק והמחט. הרופא לובש חלוק לבן, יש לרחוץ את הידיים, צריך לבדוק גם את הציפורניים, אולי חבוי שם שמץ וזהמה. לאחר מכן מחטאים את הידיים בחומר חיטוי. ומחטאים גם את המקום שבו מתכוננים להזריק את הזריקה. ואז בדקירה עדינה מזריקים את התרופה. כך צריך יהודי להכין את עצמו קודם שהוא משמיע דברי תוכחה באוזני חברו, אמר הרבי. ואז התוכחה פועלת את פעולתה. יש לבוא בידיים נקיות לוודא שאין ציפורניים דוקרניות, לחטא את דברי התוכחה מכל מניע זה, ולעשות זאת בעדינות ובדקירה קלה בלבד. אם אין עושים הכנות אלה, לא זו בלבד שהתוכחה לא תצליח, היא אף עלולה ליצור זיהום מסוכן עוד יותר.

הגשת עזרה לזולת דוחה הכל פעם נתכנסה בביתו של רבה של עיה"ק ירושלים תובב"א הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד זיע"א, אסיפה כדי לדון בעניין ציבורי

חשוב. מקורבי הרב הזמינו לאסיפה זו גם את הד"ר הרב משה וואלך זצ"ל, מנהל בית החולים שערי צדק בירושלים, שהיה קשור בלב ונפש לרב זוננפלד וקיבל עליו את סמכותו בלא עוררין. כשנכנס הרב זוננפלד לחדר שבו הסבו הקרואים לאסיפה, קרא אליו את הד"ר וואלך ואמר לו, לדעתי אין מקומך באספה זו, כי אם בבית החולים שלך. וגם בעתיד אני מציע לך שלא ליטול בכינוסי עסקנים, אלא תקפיד להקדיש כל עיתותיך הפנויות לחולים הרבים המצפים לך בכל שעות היממה. הד"ר וואלך לא השיב דבר לרבו הנערץ, אלא נטל את מעילו לשוב לבית החולים.

וכאשר הושיט ידו להיפרד מרבו, אמר לו רבה של ירושלים, זכור לי משנות נעורי, שהגה"ק רבי שמואל סלנט זיע"א, קרא לביתו רופא אחד מבית החולים ביקור חולים, שנהג להאריך בלימוד תורה בכל יום אחרי תפילת שחרית, וכך אמר לו: בירושלים מצויים ב"ה לומדי תורה וקובעי עתים לתורה. לעומת זאת, קיים בה מחסור חמור ברופאים טובים ומומחים, מוטב אפוא, שתקדים לבוא בכל בוקר לבית החולים שלך, ותעסוק בריפוי החולים הזקוקים לעזרתך, קודם שאתה פונה לעסוק בדברי תורה.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י' שבט

הגה"ק רבי מאיר קאצינעלבוין ב"ר יצחק (מהר"ם פדווא - שכ"ה)
הרה"ק רבי שלום מורחי דידיע שרעבי (סידור הרש"ש - תקמ"ב)
הרה"ק רבי יוסף יצחק הרי"צ מליובאוויטש ב"ר שלום דובער (תש"י)
יום ראשון י"א שבט
הרה"ק רבי יהודה לייב מדעסוי וברלין ב"ר דוד ("קרנן העדה" - תקס"ו)
הרה"ק רבי יהודה צבי יאלס מסמבור ב"ר אורי הכהן (תרע"ט)
יום שני י"ב שבט
הרה"ק רבי צבי הירש שור בעל "תורת חיים" (שצ"ה)
הרה"ק רבי יעקב קאפיליש מלובלין ב"ר שמואל (תצ"ט)
יום שלישי י"ג שבט
הרה"ק רבי יהודה יעקב שמשון שפירא מאסלאס ב"ר פינחס מקארין (תקס"ח)
הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש ב"ר נח (תק"ע)
הרה"ק רבי יו"ט נעטיל מטשעכוב ב"ר מנחם (תקע"ז)
יום רביעי י"ד שבט
הגה"ק רבי יעקב יהושע ב"ר צבי הירש אב"ד פפד"מ (פני יהושע - תקט"ז)
הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר ב"ר שרגא פייבל מגריצא (תרנ"ד)
יום חמישי ט"ו שבט
הרה"ק רבי שלמה יהושע דוד מראדזימין ב"ר יעקב אריה (תרס"ג)
הרה"ק רבי חיים מרדכי מרגליות ("שערי תשובה" - תקפ"ג)
יום שישי ט"ז שבט
הגה"ק רבי שלום מרדכי הכהן שוואדראן ב"ר משה (המהר"ש מברעז'אן-תרע"א)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רפורם יוסף הדר"ס על הפערים.

תיכף לנטילה ברכה (ה')

א) פעם אחת אירע כאב לחכם אחד בכתיפו, ואמר לו האריז"ל שהפסיק בלימוד משנה בין מים אחרונים לברכת המזון, ועבר על "תיכף" לנטילה ברכה, ולכן בא לו כאב ב"כתף" [כ"תף" אותיות "תכף"]. (שלחן הטהור לבעל ה"שומר אמונים" זיע"א, סדר השלחן, דף ר"ל ע"ב)

ב) משעה שנטל ידיו למים אחרונים, אסור לו לאכול ולשתות, ואפילו נטילתו היתה בטעות, (כגון שהיה סבור שנגמר האוכל, ונתברר שעדיין לא נגמר, או שהיה סבור ללכת, ומיהר כדי לצאת לדרכו, ולבסוף נתברר שאינו צריך ללכת). (חיי אדם, כלל נ"ט, סעיף ח')

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

נתקבלה תרומה לזכות

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א